

3. Про надання роз'яснень : Лист Державної фіскальної служби України від 11.09.2015 № 33814/7/99-99-17-03-01-17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v3814872-15#Text>

Пилипенко Євгенія Олексіївна

старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблемних питань правоохоронної діяльності Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший дослідник

**ОКРЕМІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РОЗГЛЯДУ СПРАВ
ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ
СТАТТЕЮ 130 КОДЕКСУ УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ
ПРАВОПОРУШЕННЯ**

Відповідно до ст. 129 Конституції України однією з основних засад судочинства є змагальність сторін та свобода в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості [1]. Ця норма цілком відповідає пункту 1 статті 6 Європейської конвенції з прав людини, в якій зазначається, що кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи незалежним і безстороннім судом [2]. Порушення цієї норми призводить до скасування рішень українських судів на міжнародному рівні. Зокрема, Рішенням Європейського суду з прав людини у справі «Бантиш та інші проти України» (Заява № 13063/18 та 3 інші заяви) від 06.10.2022 року Суд визнав порушення державою Україна пункту 1 статті 6 Конвенції у зв'язку з небезсторонністю суду з огляду на відсутність сторони обвинувачення під час провадження у справі про адміністративне правопорушення [3].

Таке відбувається лише тому, що адміністративно-деліктному законодавству України не властива змагальність, адже у справах немає сторони обвинувачення, яка би мала доводити перед судом обґрунтованість складеного протоколу.

Відповідно до статті 245 Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП) завданням провадження в справах про адміністративні правопорушення є своєчасне, всебічне, повне і об'єктивне з'ясування обставин кожної справи, вирішення її в точній відповідності з законом, забезпечення виконання винесеної постанови, а також виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень, запобігання правопорушенням, виховання громадян у дусі додержання законів, зміцнення законності [4]. Розгляд справи про адміністративне правопорушення здійснюється на засадах рівності перед законом і органом (посадовою особою), який розглядає справу, всіх громадян незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мови та інших обставин

(стаття 248 КУпАП) [4]. Тобто, про такий принцип, як змагальність сторін, під час судового розгляду справи, у чинному КУпАП мова взагалі не йде.

Спробували вирішити цю проблему суб'єкти законодавчої ініціативи у проекті Закону України «Про внесення змін до частини другої статті 250 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо обов'язкової участі прокурора у розгляді судом справ про адміністративні правопорушення, передбачених статтею 130 Кодексу України про адміністративні правопорушення» від 05.09.2023 року № 10002 [5].

Проектом передбачається у частині другій статті 250 КУпАП доповнити перелік статей, у яких при провадженні у справах про адміністративні правопорушення участь прокурора у розгляді справи судом є обов'язковою, статтею 130 КУпАП [5].

Однак, такі зміни статті 250 КУпАП жодним чином не вплинуть на ситуацію, адже не передбачають доповнення саме функцією державного обвинувачення з боку прокурора під час розгляду справ про адміністративні правопорушення. Крім того, відповідно до статті 22 Закону України «Про прокуратуру» покладення функції державного обвинувачення на прокурора можливо лише щодо кримінальних правопорушень [6].

Слід зауважити, що за даними Національної поліції України лише протягом 2022 року за правопорушення, передбачені статтею 130 КУпАП поліцейськими було складено 133 870 протоколів [7]. Участь прокурора у кожній такій справі суттєво підвищить навантаження на органи прокуратури, спонукає до збільшення кількості прокурорів та як наслідок – спричинить підвищення видатків із державного бюджету України.

Враховуючи все вищезазначене, доцільно все ж таки статтю 250 КУпАП «Прокурорський нагляд за виконанням законів при провадженні в справах про адміністративні правопорушення» залишити у чинній редакції, а для забезпечення принципів справедливості, об'єктивності, неупередженості та змагальності сторін під час судового розгляду справи необхідно надати можливість особі, яка склала протокол про адміністративне правопорушення, брати участь у її розгляді. Зважаючи, що нормами КУпАП визначено суб'єктами, які мають право складати протокол про адміністративне правопорушення не лише представників органів державної влади, а й місцевого самоврядування, громадських організацій тощо та враховуючи, що вказані особи здійснюють свої функції на початковій стадії притягнення до юридичної відповідальності, але не усі вони є представниками органів державної влади, доцільно надати цим особам загальне визначення – суб'єкти владних повноважень.

Суб'єкт владних повноважень як учасник провадження у справах про адміністративні правопорушення повинен мати певні права та обов'язки, регламентовані окремою статтею КУпАП, а також можливість оскарження ним постанови по справі про адміністративне правопорушення відповідно до статті 287 КУпАП «Право оскарження постанови по справі про адміністративне правопорушення» [4].

Список використаних джерел:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 04.10.2023).
2. Європейська конвенція з прав людини : Конвенція, Міжнародний документ від 04.11.1950 року. Дата оновлення: 01.08.2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення: 04.10.2023).
3. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Бантиш та інші проти України» (Заява № 13063/18 та 3 інші заяви) від 06.10.2022 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_i08#Text.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 року № 8073-Х. Дата оновлення: 20.08.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення: 04.10.2023).
5. Про внесення змін до частини другої статті 250 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо обов'язкової участі прокурора у розгляді судом справ про адміністративні правопорушення, передбачених статтею 130 Кодексу України про адміністративні правопорушення : Проект Закону України від 05.09.2023 року № 10002. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42713>
6. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 року № 1697-VII. Дата оновлення: 09.07.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> (дата звернення 04.10.2023).
7. Відповідь Департаменту інформаційно-аналітичної підтримки Національної поліції України від 30.08.2023 року № 211зі/27/01/2-2023 на запит щодо кількості оформлених адміністративних матеріалів у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху поліцейськими територіальних підрозділів Національної поліції України у 2022-2023 роках.

Приходько Аліна Олександрівна

студентка 2 курсу факультету № 2 Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ

Веселов Микола Юрійович

професор кафедри державно-правових дисциплін факультету № 2 Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор (науковий керівник)

ОРГАНІЗАЦІЯ АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ РОБІТ ПРИ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОДАХ

Як ми знаємо, транспорт є однією з найважливіших галузей народного господарства. Він перевозить великі обсяги вантажів і пасажирів та обслуговує як виробничі, так і побутові потреби суспільства. Водночас транспорт є